

Män berättar om hur de blivit inplockade av polisen och torterade. En kvinna visar porträttet på sin förlorade son som var gerillasoldat. En annan man berättar hur hans pappa miste livet på grund av en mina. Välkommen till vardagen på östkusten i krigets Sri Lanka. Välkommen till Ollikulam.

I väntan på ljusare tider

Ollikulam har fått sitt namn efter en näckros kallad Olli. Byn, som ligger strax utanför Batticaloa i östra Sri Lanka omgärdas mycket riktigt av våtmarker som är nästan helt täckta av den gröna vattenväxten. Det pågår flera husbyggen i byn.

Mest iögonfallande är en blivande femrumsvilla.

Röd tegelsten läggs på röd tegelsten till en byggnad som förefaller gigantisk, i alla fall i jämförelse med byns övriga småhus.

Pengarna kommer från familjemedlemmar som är i Melanöstern och jobbar. När jag intervjuar byborna om vad utveckling är och om hur byn utvecklats handlar svaren mycket om konkreta och synliga förändringar. Om hur husen från början var små kyffen med palmbladstak, om hur skog röjts undan, vägar förbättrats, elektricitet dragits in och nya skolbyggnader förfärdigats.

– Utveckling? Det är när barnen kan åka till skolan i tuk-tuk (trehjulingstaxi), säger en av byns äldsta invånare. I hans barndom var det promenera som gällde, om man alls fick gå i skolan.

Fortfarande är det långt ifrån alla barn i Ollikulam med omnejd som kan få skjuts till skolan.

Utvecklingens frukter är ojämnt fördelade och allt över-skuggas av det pågående kriget. Jag frågar byborna om hur de tror att byn kommer att se ut om fem år.

Nästan alla svarar samma sak:

– Om kriget tar slut, då kommer mycket att förbättras. Folk kommer att bygga nya, bättre hus, det blir bättre möjligheter till skolgång och arbete. Men om kriget fortsätter, då blir det svårt.

Fred och utveckling hör ihop.

Utan fred, ingen utveckling, utan utveckling, ingen fred, är ett mantra som numera repeteras av alla från FNs generalsekreterare och statsministrar till forskare och fredsaktivister.

Jag tillbringar en vecka i Ollikulam i juni 2007 för att försöka förstå hur kopplingarna mellan fred och utveckling ser ut för vanligt folk, mitt i det komplicerade och krigsdrabbade östra Sri Lanka.

ARTILLERIELD HÖRS SOM ÅSKDÅN i bakgrunden där vi sitter på plaststolar i skuggan utanför byns olika hus. Sri Lankas regeringstrupper är i färd med att återerövra områden kontrollerade av gerillan, de Tamilska Tigrarna (LTTE).

Två små flickor ställer upp framför Sydasiens-skrubben Camilla Orjuelas kamera för att föreviga ett ögonblick i sina liv. Två liv i en lifen by på Sri Lankas östkust där det långa, blodiga inbördeskriget mellan Sri Lankas regering och de tamilska tigrarna ständigt gör sig påmind.

"Jag vågar inte köra okända personer efter klockan sex på kvällen. Vem vet vad de kan tillhöra för grupp? De kanske tar min tuktuk. Det finns för många beväpnade män här"

Kopplingen mellan fred och försörjning är tydlig för en man jag intervjuar – låt oss kalla honom Anandan – som är tuktuk-förare. Flera dagar har jag åkt i hans skinande blå tuk-tuk, halvmilen mellan Batticaloa stad och Ollikulam. Anandan är relativt nyinflyttad i Ollikulam och har ännu inte uppbyggt ett nätverk av stamkunder.

Varje dag står han med sin tuktuk nere vid huvudvägen till Batticaloa, precis bredvid specialpolisen, STF:s, postering. STF-poliserna ser mer ut som militärer och stoppar förbipasserande i jakten på Tamilska Tigrar.

Under tidigare år har STF stått bakom åtskilliga mord och försvinnanden i området, men poliserna är för det mesta arga mot Anandan.

STF är måltavla för Tiger-gerillan och precis i det här vägskalet har en fjärrstyrd mina exploderat för inte så länge sedan.

– Min fru är orolig för mig. Men för jobbets skull måste jag stå där. Det är den bästa platsen för att få körningar, säger Anandan.

När det rådde vapenvila och fredsöversök mellan Sri Lankas regering och LTTE var livet mycket lättare för honom.

Det var säkrare att röra sig ute och folk ville resa på längre turer. Man proppade in en hel familj i en tuktuk och reste för att hälsa på släktingar i andra delar av distriktet eller för att besöka avlägsna tempel.

Alla jag intervjuar i Ollikulam håller med om att fredsprocessen innebar helt nya möjligheter att röra sig fritt. Man kunde ta jobb i stan och komma hem senare på kvällen, besöka släktingar och vänner och bedriva handel. Ekonomin förbättrades.

MEN NÄR JAG GÖR MINA INTERVJUER I OLLIKULAM i juni 2007 har fredsprocessen kollapsat, regeringen är på offensiven mot gerillan, och TMVP (tamil people liberation tigers), en utbrytargrupp från LTTE som samarbetar med regeringen, är ständigt närvarande med sina vapen.

Många av byns unga män söker jobb i Mellanöstern – inte för att det nödvändigtvis är bra betalt, men som ett sätt att undkomma riskerna därhemma.

– Jag vågar inte köra okända personer efter klockan sex på kvällen. Vem vet vad de kan tillhöra för grupp? De kanske

tar min tuktuk. Det finns för många beväpnade män här, berättar Anandan.

Flera bybor beskriver Ollikulam som relativt förskonat från krigets fasor. Trots det har nästan alla jag intervjuar hemska erfarenheter.

Män berättar om hur de blivit inplockade av polisen och torterade, jag får höra historien om en ung kille som brändes till döds 1990, en kvinna visar porträttet på sin förlovrade son som var gerillasoldat, och en man berättar hur hans pappa miste livet på grund av en mina. 1990 var den stora krisen för Ollikulam.

I byn bor folk från två folkgrupper – tamiler och muslimer. När LTTE började betrakta muslimerna som fiender spreds konflikten också till Ollikulam.

LTTE ATTACKERADE MUSLIMERNA, som flydde, och muslimska grupper attackerade i sin tur tamilerna.

Nu har båda grupperna flyttat tillbaka.

Muslimerna bor i skinande vita små hus i en del av Ollikulam som går under namnet "fredsbyn". För dem var det ironiskt nog inte i första hand fredsprocessen som gjorde det möjligt att få bättre levnadsvillkor, utan tsunamin.

Under 15 år levde muslimerna som flyktingar vid kusten, och det var först när de drabbats av flodvågen, tsunamin, som någon ville hjälpa dem att flytta tillbaka till egna hus i Ollikulam.

Tanken var att både muslimer och tamiler skulle bo i "fredsbyn" som finansierades av brittiska Muslim Aid.

Men för säkerhets skull har tamilernas hus byggts en bit bort. Rädslan för att konflikterna och våldet som delade byn 1990 ska återkomma finns fortfarande kvar.

Och den är till viss del befogad. Efter valet till Östra Provinsen i maj 2008 har TMVPs ledare installerats som provinsguvernör. Muslimska grupper har protesterat och våld mot muslimer från det fortfarande beväpnade TMVP har rapporterats.

Regeringen lanserar stolt utvecklingsatsningen "Soluppgång i Öster" sedan de tagit tillbaka provinsen från LTTE.

Men, och det här är Ollikulams invånare väl medvetna om, en verklig utveckling kräver också en verklig, varaktig fred.

TEXT & FOTO: Camilla Orjuela

Egentligen var det tänkt att både tamiler och muslimer skulle bo tillsammans i en del av Ollikulam kallad "fredsbyn", den som byggdes upp efter tsunamin. Men av rädsla för att nya konflikter ska blossa upp har tamiler placerats en bit ifrån.

På bilden ser det ut som en helt vanlig lekplats. Men för barnen i Ollikulam kan en lek i lekparken vara en lek med livet.

En kvinna i byn visar upp porträttet på sin döde son som var gerillasoldat.